

**DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN
FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE**

ÅRSRAPPORT 2021

FÖRORD

Enligt artikel 7.6 i uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter (bilaga I till Europaparlamentets arbetsordning; uppförandekoden) ska den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande (den rådgivande kommittén) offentliggöra en årsrapport om sitt arbete.

Årsrapporten om den rådgivande kommitténs arbete från den 1 januari till den 31 december 2021 antogs av kommittén den 6 maj 2022.

Innehållsförteckning

Bakgrund

2. Den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande

2.1 Sammansättning

2.2 Ordförande

2.3 Sammanträden under 2021 och 2022

2.4 Uppgifter

Arbete som utförts under året

3. Verksamhet med anknytning till uppförandekoden

3.1 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

3.2 Förfarande för övervakning av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

4. Administration

Sammanfattning

Denna rapport omfattar verksamheten i den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande under perioden från den 1 januari till den 31 december 2021.

Den rådgivande kommittén uppmanades att undersöka två fall av eventuella överträdelser av uppförandekoden.

Under året tog den rådgivande kommittén emot en begäran från en ledamot om riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas. Kommittén tillhandahöll riktlinjer i förtroende och inom den tidsfrist som anges i uppförandekoden.

Liksom föregående år har det också under 2021 skett en minskning av antalet ärenden som kommittén har varit tvungen att behandla. Kommittén fortsatte dock att tillämpa högsta standarder för etik och öppenhet i ledamöternas och institutionens tjänst genom att se till att bestämmelserna i uppförandekoden följs rigoröst.

I enlighet med artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden har den ansvariga förvaltningsenheten (enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning, som tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster) fortsatt att utföra en allmän rimlighetskontroll av förklaringarna om ekonomiska intressen som ledamöter lämnat in under årets lopp. Vidare fortsatte den ansvariga förvaltningsenheten i enlighet med en långvarig praxis att besvara frågor från ledamöter eller deras assistenter för att hjälpa dem att på rätt sätt tillämpa bestämmelserna i uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

Antalet uppdaterade förklaringar om ekonomiska intressen som lämnats in i enlighet med de ordinarie skyldigheterna enligt uppförandekoden var 102, vilket motsvarar 79 ledamöter. Bland dessa lämnades 9 förklaringar in av tillträdande ledamöter. Vidare lämnade 33 ledamöter in 56 förklaringar om deltagande i evenemang organiserade av tredje part som därefter offentliggjordes. Slutligen hade det meddelats om en gåva till talmannen.

1 BAKGRUND

I uppförandekoden för Europaparlamentets ledamöter avseende ekonomiska intressen och intressekonflikter fastställs vägledande principer för ledamöternas uppförande och huvudsakliga förpliktelser vid utövandet av sina mandat. Enligt de vägledande principerna ska ledamöterna agera endast utifrån ett allmänintresse och får inte ta emot någon direkt eller indirekt ekonomisk vinning eller andra förmåner.

Enligt artikel 2 c i uppförandekoden får ledamöterna inte bedriva avlönad yrkesmässig lobbyverksamhet som står i direkt relation till unionens beslutsprocess. Begränsningar för under vilka omständigheter före detta ledamöter får bedriva lobbyverksamhet eller representationsverksamhet fastställs i artikel 6 i uppförandekoden.

Uppförandekoden innehåller en definition av ”intressekonflikt” (ett personligt intresse som på otillbörligt sätt skulle kunna påverka utförandet av uppdraget som ledamot) och fastställer vilka åtgärder som behövs för att avhjälpa situationen. Om en ledamot inte själv kan lösa en faktisk eller eventuell intressekonflikt ska han eller hon skriftligen meddela talmannen. När det inte tydligt framgår av förklaringen om ekonomiska intressen huruvida en intressekonflikt föreligger eller inte ska ledamoten innan han eller hon yttrar sig eller röstar i kammaren eller i något av parlamentets organ, eller när han eller hon föreslås som föredragande, uppge alla existerande eller eventuella intressekonflikter i relation till det ärende som behandlas.

Dessutom fastställs det i uppförandekoden detaljerade bestämmelser om förklaringen om ekonomiska intressen. Framför allt är ledamöterna ansvariga för att lämna in en förklaring med alla obligatoriska upplysningar som ska vara så exakta som möjligt (exempelvis varje avlönad eller oavlönad verksamhet, syssla och medlemskap under de tre år som föregick tillträdet som ledamot och även under mandatet, jämte medverkan i företag, mottagna bidrag och respektive inkomstkategori). Ledamöterna har också rätt att lämna ytterligare information. Den första förklaringen ska lämnas in före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett Europaval eller, under valperioden, inom 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat i Europaparlamentet. Om en förändring sker ska en reviderad förklaring lämnas in senast i slutet av påföljande månad. En ledamot får inte väljas till en befattning inom Europaparlamentet eller dess organ, utses till föredragande eller delta i en officiell delegation eller i interinstitutionella förhandlingar om han eller hon inte har lämnat in sin förklaring om ekonomiska intressen.

Ledamöternas upplysningsskyldigheter kompletteras av genomförandeåtgärderna för uppförandekoden. Enligt dessa bestämmelser måste ledamöterna utan dröjsmål lämna information om sin närvaro vid evenemang som organiseras av personer eller organisationer vid sidan av en officiell delegation från Europaparlamentet, när kostnaderna för deras resa, logi och/eller uppehälle betalas eller ersätts av tredje part (förutom vissa kategorier: EU-institutioner, medlemsstaternas myndigheter, internationella organisationer, politiska partier osv.).

Ledamöterna är skyldiga att underrätta talmannen om och överlämna alla gåvor som de mottar när de officiellt företräder Europaparlamentet. Dessutom ska ledamöterna när de utövar sina uppdrag avstå från att ta emot gåvor vars ungefärliga värde överstiger 150 EUR.

Dessa förklaringar och registret över officiella gåvor finns direkt tillgängliga på parlamentets offentliga webbplats.

Alla ovannämnda upplysningskyldigheter avspeglar parlamentets starka engagemang för öppenhet och etik. I uppförandekoden föreskrivs dessutom en mekanism för övervakning och tillämpning av dess bestämmelser.

På begäran av talmannen undersöker den rådgivande kommittén alla påstådda överträdelser av uppförandekoden, och talmannen kan anta ett beslut om att någon av de påföljder som avses i artikel 176 i arbetsordningen ska göras gällande.

2 DEN RÅDGIVANDE KOMMITTÉN FÖR LEDAMÖTERS UPPFÖRANDE

2.1 Sammansättning

Den rådgivande kommittén inrättades genom artikel 7.1 i uppförandekoden.

Enligt artikel 7.2 och 7.3 i uppförandekoden ska talmannen när han eller hon tillträder sin befattning utse fem ständiga ledamöter som ingår i utskottet för konstitutionella frågor respektive utskottet för rättsliga frågor, med beaktande av deras erfarenhet och den politiska jämvikten.

Under den första perioden på två och ett halvt år under den nionde valperioden hade den rådgivande kommittén följande ständiga ledamöter som utsetts av talmannen den 23 oktober 2019:

- Danuta Maria Hübner (PPE, Polen),
- Giuliano Pisapia (S&D, Italien),
- Karen Melchior (Renew, Danmark),
- Heidi Hautala (Verts/ALE, Finland),
- Geert Bourgeois (ECR, Belgien).

I början av sin mandatperiod ska talmannen även utse en reservledamot för varje politisk grupp som inte är representerad bland de ständiga ledamöterna i den rådgivande kommittén. Under den första perioden på två och ett halvt år under den nionde valperioden var reservmedlemmarna följande:

- Gerolf Annemans (ID, Belgien),

- Helmut Scholz (GUE/NGL, Tyskland).

2.2 Ordförande

Enligt artikel 7.2 andra stycket i uppförandekoden ska varje ständig ledamot i den rådgivande kommittén enligt ett roterande system vara ordförande under sex månader. Enligt artikel 3 i kommitténs arbetsordning ska roteringen dessutom i princip ske i fallande ordning efter storleken på de politiska grupper som ledamöterna i kommittén tillhör.

Under 2021 var Melchior, Hautala och Bourgeois de ständiga ledamöter i den rådgivande kommittén som tjänstgjorde som ordförande.

2.3 Sammanträden under 2021 och 2022

Den rådgivande kommitténs sammanträdeskalender för 2021 antogs den 12 november 2020. På grund av covid-19-pandemins fortsatta inverkan måste vissa av den rådgivande kommitténs planerade sammanträden 2021 ställas in. Den rådgivande kommittén fortsatte dock att arbeta med alla frågor inom sitt ansvarsområde och fatta beslut genom skriftligt förfarande i fall där detta var möjligt enligt kommitténs arbetsordning. Kommitténs ledamöter erbjöds dessutom möjligheten att delta i hybridsammanträden varvid högsta standard i fråga om sekretess vid överläggningar upprätthölls.

Sammanträdeskalender för 2021

Tisdagen den 26 januari¹
Tisdagen den 23 februari²
Tisdagen den 16 mars³
Tisdagen den 13 april
Tisdagen den 25 maj
Tisdagen den 15 juni
Tisdagen den 13 juli¹
Tisdagen den 7 september¹
Tisdagen den 26 oktober
Tisdagen den 30 november¹
Tisdagen den 14 december¹

¹ Sammanträdet ställdes in.

² Detta möte ersattes av ett extra sammanträde som sammankallades den 10 februari 2021.

³ Sammanträdet sköts upp till den 18 mars 2021.

Under 2021 sammanträdde den rådgivande kommittén vid sex tillfällen:

Kalender över sammanträden som ägt rum 2021

Torsdagen den 10 februari (extra sammanträde)
Torsdagen den 18 mars
Tisdagen den 13 april
Tisdagen den 25 maj
Tisdagen den 15 juni
Tisdagen den 26 oktober

Den 26 april 2022 antog den rådgivande kommittén sin sammanträdeskalender för 2022:

Sammanträdeskalender för 2022

Tisdagen den 26 april
Tisdagen den 17 maj
Tisdagen den 14 juni
Tisdagen den 12 juli
Tisdagen den 27 september
Tisdagen den 25 oktober
Tisdagen den 29 november
Tisdagen den 6 december

2.4 Uppgifter

Den rådgivande kommittén har ansvar för följande:

- På begäran tillhandahålla ledamöterna riktlinjer för hur bestämmelserna i uppförandekoden ska tolkas och tillämpas.

Enligt artikel 7.4 första stycket i uppförandekoden ska den rådgivande kommittén ge riktlinjer i förtroende och inom 30 kalenderdagar. Varje ledamot kan vända sig till kommittén med en begäran om riktlinjer för tolkning och tillämpning av bestämmelserna i uppförandekoden och har rätt att åberopa dessa riktlinjer.

- Kommittén ska bedöma misstänkta fall av överträdelser av uppförandekoden och ge talmannen råd om vilka åtgärder som eventuellt bör vidtas.

Denna bedömning ska ske på begäran av talmannen enligt artikel 7.4 andra stycket och artikel 8 i uppförandekoden.

Då det finns anledning att misstänka att en ledamot av Europaparlamentet eventuellt gjort sig skyldig till överträdelse av denna uppförandekod ska talmannen, utom i uppenbart oskäligen fall, delge den rådgivande kommittén dessa misstankar. Den rådgivande kommittén granskar därefter omständigheterna kring den påstådda överträdelsen och får höra den berörda ledamoten. Kommittén utfärdar en rekommendation till talmannen om ett eventuellt beslut.

Om talmannen efter att tagit del av denna rekommendation drar slutsatsen att den berörda ledamoten har brutit mot uppförandekoden, ska talmannen fatta ett motiverat beslut om påföljder i enlighet med artikel 176 i arbetsordningen.

2.5 Arbete som utförts under året

2.5.1 Eventuella överträdelser av uppförandekoden

Under 2021 hänvisade talmannen två eventuella överträdelser av uppförandekoden till den rådgivande kommittén.

Det första fallet gällde en ledamots underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att lämna ut uppgifter om ägandet av andelar i ett företag. Talmannen uppmanade kommittén att undersöka omständigheterna kring denna påstådda överträdelse av uppförandekoden i slutet av 2020. I sin rekommendation till talmannen drog den rådgivande kommittén slutsatsen att ledamotens underlåtenhet att lämna in en förklaring om ekonomiska intressen i enlighet med artikel 4.2 f i uppförandekoden utgjorde en formell överträdelse av uppförandekoden, men att inga ytterligare åtgärder krävdes eftersom den berörda ledamoten snabbt hade lämnat in en uppdaterad förklaring.

Talmannen hänvisade ett annat fall av påstådd överträdelse av uppförandekoden till den rådgivande kommittén. Detta avsåg en ledamots underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter om de bidrag denna hade erhållit av tredje part i samband med politisk verksamhet. Den rådgivande kommittén granskade alla omständigheter kring den påstådda överträdelsen av uppförandekoden och fastställde i sin rekommendation till talmannen att ledamotens underlåtenhet att iaktta skyldigheten att lämna uppgifter enligt artikel 4.2 g i uppförandekoden utgjorde en överträdelse av uppförandekoden och att ärendet bör följas upp ytterligare. På rekommendation av den rådgivande kommittén beslutade talmannen att tillämpa ett sanktionsbeslut som ålägger ledamoten en påföljd, bland dem som förtecknas i artikel 176.4 i parlamentets arbetsordning.

2.5.2 Riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas

Under året tog den rådgivande kommittén, i enlighet med artikel 7.4 första stycket, emot en formell begäran av en ledamot om riktlinjer för hur uppförandekoden ska tolkas och tillämpas.

Ärendet gällde en begäran av en ledamot om riktlinjer om huruvida hans eller hennes deltagande i ett initiativ som organiserades av företrädare för det civila samhället, i form av undertecknande av en skrivelse som stödde initiativet, skulle tillåtas enligt

uppförandekoden. Den rådgivande kommittén noterade de tillämpliga reglerna i uppförandekoden och betonade särskilt möjligheten att frivilligt redovisa ett sådant deltagande i kategori I i förklaringen om ekonomiska intressen. Vidare rekommenderade den rådgivande kommittén att ledamoten, om han eller hon skulle föreslås som föredragande eller skuggföredragande för ett ämne med anknytning till ett sådant initiativ, antingen skulle avböja detta uppdrag eller avstå från all delaktighet i initiativet.

Vid detta tillfälle påpekade den rådgivande kommittén att Europeiska unionens domstols hittillsvarande rättspraxis har klargjort att ”intressekonflikt” i artikel 3 i uppförandekoden definieras inte bara som ett personligt intresse som faktiskt påverkar ledamotens tjänsteutövning, utan även som en situation där det identifierade intresset i allmänhetens ögon kan förefalla påverka ledamotens möjlighet att utöva sitt uppdrag på ett opartiskt och objektivt sätt. Förutom att avslöja eventuella intressekonflikter syftar skyldigheten att lämna uppgifter i detta avseende även till att ”informera allmänheten om de risker för intressekonflikter som föreligger för [en ledamot]”⁴.

Dessutom fortsatte sekretariatet under hela denna period i enlighet med sin inarbetade praxis att besvara frågor från ledamöter eller deras assistenter för att hjälpa dem att på rätt sätt tillämpa bestämmelserna i uppförandekoden och dess genomförandeåtgärder.

3 VERKSAMHET MED ANKNYTNING TILL UPPFÖRANDEKODEN

3.1 Inlämnande och uppdatering av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

Enligt artikel 4.1 i uppförandekoden ska Europaparlamentets ledamöter, med personligt ansvar, lämna in en ingående förklaring om ekonomiska intressen före utgången av parlamentets första sammanträdesperiod efter ett Europaval eller, under valperioden, inom 30 dagar efter det att ledamoten tillträtt sitt mandat. 2021 lämnade nio nyvalda ledamöter in sina förklaringar om ekonomiska intressen inom denna tidsfrist.

Dessutom innehåller artikel 4.1 ett krav på att ledamöterna redovisar alla förändringar som inverkar på deras förklaringar senast i slutet av den månad som följer på den månad då förändringarna skedde. Till följd av detta krav lämnade 79 ledamöter in 102 uppdaterade förklaringar till talmannen under 2021.

3.2 Förfarande för övervakning av ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen

I artikel 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden anges bestämmelser för ett övervakningsförfarande som ska genomföras av den ansvariga enheten med avseende på ledamöternas förklaringar om ekonomiska intressen.

Om det finns skäl att anse att en förklaring innehåller uppenbart felaktiga, oseriösa, oläsliga eller obegripliga uppgifter, ska den ansvariga enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning på talmannens vägnar utföra en allmän rimlighetskontroll för att försöka klargöra fakta. Den berörda ledamoten ska ges skäligt

⁴ Dom av den 15 juli 2015, Dennekamp mot Europaparlamentet, T-115/13, EU:T:2015:497, punkt 106.

rådruum att yttra sig. Om de förklaringar som lämnats in anses otillräckliga och kontrollen således inte har avgjort frågan ska talmannen besluta hur man ska gå vidare. Under 2021 inträffade inget sådant fall.

Under hela året tillämpas övervakningsförfarandet på nya förklaringar som lämnats in av ledamöter som tillträder sitt mandat efter val och även på ledamöter vars mandat börjar under själva valperioden. Det tillämpas också om befintliga förklaringar ändras.

4 ADMINISTRATION

Enheten för ledamotsadministration inom generaldirektoratet för parlamentets ledning tillhandahåller den rådgivande kommittén sekretariatstjänster och har av generalsekreteraren utsetts till ansvarig enhet enligt artiklarna 2, 3, 4 och 9 i genomförandeåtgärderna för uppförandekoden. Kontaktuppgifterna är följande:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

Europaparlamentet
Sekretariatet för den rådgivande kommittén för ledamöters uppförande
Rue Wiertz/Wiertzstraat 60
SPA AK 07B022
1047 Bruxelles/Brussel – BELGIQUE/BELGIË